

VIJEĆE EUROPE
EUROPSKI SUD ZA LJUDSKA PRAVA

PRVI ODJEL

PREDMET ŠEČIĆ PROTIV HRVATSKE

(Zahtjev br. 40116/02)

PRESUDA

STRASBOURG

31. svibnja 2007.

*Ova će presuda postati konačnom pod okolnostima utvrđenim u članku 44.
stavku 2. Konvencije. Može biti podvrgnuta uredničkim izmjenama.*

U predmetu Šečić protiv Hrvatske,

Europski sud za ljudska prava (Prvi odjel), zasjedajući u vijeću u sastavu:

- g. C.L. ROZAKIS, *predsjednik*,
- g. L. LOUCAIDES,
- gđa N. VAJIĆ,
- gđa E. STEINER,
- g. K. HAJIYEV,
- g. D. SPIELMANN,
- g. S.E. JEBENS, *suci*,
- i g. S. NIELSEN, *tajnik Odjela*,

nakon vijećanja zatvorenog za javnost 10. svibnja 2007. godine donosi sljedeću presudu koja je usvojena tog datuma:

POSTUPAK

1. Postupak u ovome predmetu pokrenut je na temelju zahtjeva (br. 40116/02) protiv Republike Hrvatske kojeg je 12. studenog 2002. godine hrvatski državljanin, g. Šemso Šečić („podnositelj zahtjeva“) podnio Sudu na temelju članka 34. Konvencije za zaštitu ljudskih prava i temeljnih sloboda („Konvencija“).
2. Podnositelja zahtjeva je zastupao Europski centar za prava Roma sa sjedištem u Budimpešti i gđa Lovorka Kušan, odvjetnica iz Ivanić-Grada. Hrvatsku Vladu („Vlada“) zastupale su njene zastupnice, prvo gđa L. Lukina-Karajković, a nakon toga gđa Š. Stažnik.
3. Podnositelj zahtjeva je osobito naveo da domaće vlasti nisu poduzele ozbiljnu i temeljitu istragu napada na njega i da je protiv njega izvršena diskriminacija na temelju njegovoga romskog porijekla.
4. Odlukom od 15. lipnja 2006. godine Sud je utvrdio da je zahtjev djelomično dopušten.
5. I podnositelj zahtjeva i Vlada dostavili su svoja očitovanja o osnovanosti (Pravilo 59., stavak 1.).

ČINJENICE

I. OKOLNOSTI PREDMETA

6. Podnositelj zahtjeva je rođen 1963. godine i živi u Zagrebu.
7. Dana 29. travnja 1999. godine između 20:00 i 20:30 sati podnositelj zahtjeva je, zajedno s nekoliko drugih pojedinaca, skupljao stari metal u Harambašićevoj ulici u Zagrebu.
8. Odjednom su se dva neidentificirana muškarca približila grupi i napala podnositelja zahtjeva. Tukli su ga po tijelu drvenim palicama izvikujući riječi koje su predstavljale rasno zlostavljanje. Druga dvojica neidentificiranih muškaraca, očito članova iste skupine, stajala su u blizini i čuvala stražu.
9. Kratko nakon toga, nakon izvješća dvije nepoznate osobe o tuči koja je u tijeku, na mjesto događaja poslana je policijska ophodnja. Policija je razgovarala s osobama na licu mjesta i obišla okolne ulice pokušavajući pronaći napadače.

10. Stiglo je vozilo hitne pomoći i odvezlo podnositelja zahtjeva u obližnju bolnicu. Liječnici su zaključili da nije slomljena niti jedna kost, dali su podnositelju zahtjeva lijekove protiv boli i poslali ga kući na mirovanje.
11. Tijekom noći podnositelj zahtjeva osjećao je jaku bol i slijedeći je dan otišao u drugu bolnicu gdje je bio ponovno pregledan. Utvrđeno je da je, kao rezultat napada, pretrpio višestruke prijelome rebara, posebice devetog, desetog i jedanaestog lijevog rebra. Bilo je potrebno zadržati ga u bolnici na daljnjem liječenju. Pušten je tjedan dana kasnije, 5. svibnja 1999. godine.
12. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je, kao rezultat ovoga izgređa, sve od 1. lipnja 1999. godine bio na psihijatrijskom liječenju. U Psihijatrijsku kliniku u Zagrebu dolazio je najmanje osamnaest puta. Dijagnosticiran mu je posttraumatski stresni poremećaj kojega karakterizira depresija, napetost, napadaji panike, strah za njegovu sigurnost i za sigurnost njegove obitelji, nesanica na mahove i noćne more, te, općenito, emotivni slom.
13. Dana 15. srpnja 1999. godine odvjetnica podnositelja zahtjeva podnijela je kaznenu prijavu Općinskom državnom odvjetništvu u Zagrebu – „državno odvjetništvo“) protiv nepoznatih pojedinaca. Dostavila je činjenični opis izgređa i navela da je podnositelju zahtjeva nanesena teška povreda. Podnositelj zahtjeva je kao dokaz ponudio svoj iskaz kao svjedoka i predložio da budu saslušana tri očevica. Podnositelj zahtjeva je zatražio od državnog odvjetništva da istraži taj izgređ, utvrdi tko su počinitelji i protiv njih pokrene kazneni postupak.
14. Istoga je dana odvjetnica podnositelja zahtjeva poslala pismo Policijskoj upravi Zagrebačkoj – „policija“, u kojem je obavijestila policiju o izgređu i zatražila da joj policija da informacije potrebne za pokretanje kaznenoga postupka. Svoj je zahtjev ponovila 30. kolovoza 1999. godine.
15. Dana 31. kolovoza 1999. godine policija je obavijestila odvjetnicu podnositelja zahtjeva da nije utvrđeno tko su počinitelji.
16. Dana 2. rujna 1999. godine odvjetnica podnositelja zahtjeva pisala je Ministru unutarnjih poslova obavijestivši ga o izgređu i navevši da policija nije utvrdila tko su počinitelji. Zatražila je odlučno policijsko djelovanje, pozivajući se na mjerodavne domaće i međunarodne standarde ljudskih prava.
17. Dana 29. rujna 1999. godine policija je obavila razgovor s podnositeljem zahtjeva o događajima iz večeri 29. travnja 1999. godine. Podnositelj zahtjeva je neodređeno opisao dva napadača, izjavivši da zbog toga što je kratkovidan nije vjerojatno da bi ih mogao prepoznati.
18. Istoga je dana policija obavila razgovor s B.T., koji je toga dana bio s podnositeljem zahtjeva. On je također opisao napadače, navodeći da nije dobro vidio njihova lica, jer se skrivao od njih tijekom napada.
19. Pet dana kasnije, policija je obavila razgovor s N.C., koji živi u području u kojem se dogodio napad i koji je svjedočio izgređu. On je opisao napadače, navodeći da se sve dogodilo vrlo brzo, i da ih nije mogao jasno vidjeti.
20. Dana 7. listopada 1999. godine policija je obavila razgovor sa Z.B., još jednim očevicom izgređa, koji je dao izjavu sličnu onoj prethodnog očevica s kojim je bio obavljen razgovor.
21. U siječnju 2000. godine odvjetnica podnositelja zahtjeva dva je puta uputila upit državnom odvjetništvu o koracima poduzetim da se utvrdi identitet počinitelja i da ih se kazneno goni, istovremeno prigovarajući kako je istraga neodgovarajuća.
22. Dana 10. veljače 2000. godine državno odvjetništvo je obavijestilo odvjetnicu podnositelja zahtjeva da su zatražili od policije da ubrza istragu.

23. Dana 21. veljače 2000. godine državno odvjetništvo je obavijestilo odvjetnicu podnositelja zahtjeva da je policija obavila očevid odmah nakon što je bila obaviještena o izgredu, da su obavili razgovor s podnositeljem zahtjeva i s nekoliko drugih svjedoka, i da su pretražili to područje, ali da nisu utvrdili identitet bilo koje osobe koja bi odgovarala opisu počinitelja.
24. Dana 16. ožujka 2000. godine odvjetnica podnositelja zahtjeva obavijestila je državno odvjetništvo da su u tom istom razdoblju pojedinci koji su napali podnositelja zahtjeva očito sudjelovali u brojnim napadima na Rome u Zagrebu. Dva napadnuta Roma, I.S. i O.D. rekla su odvjetnici podnositelja zahtjeva da bi oni mogli prepoznati počinitelje i da je O.D. osobno svjedočio napadu na podnositelja zahtjeva. Štoviše, policija je već otkrila i uhitila napadače na O.D.-a. Naglasila je da su izgredi bili rasno motivirani zbog toga što su napadači kombinirali fizičko s rasističkim verbalnim zlostavljanjem.
25. Dana 16. lipnja 2000. godine državno odvjetništvo je obavijestilo odvjetnicu podnositelja zahtjeva da policija nije uspjela pronaći O.D.-a i da nemaju nikakvu evidenciju o napadu na njega.
26. Dana 1. kolovoza 2000. godine O.D. je pronađen i s njim je obavljen razgovor u Općinskom državnom odvjetništvu u Belom Manastiru. Izjavio je da je i njega osobno napao neki S. negdje u siječnju 2000. godine i da je ista ta osoba bila jedan od napadača na podnositelja zahtjeva. Sjećao se osobe S., jer je imala veliki ožiljak na licu.
27. Policija je nakon toga utvrdila identitet S.-a kao alkoholičara dobro poznatog lokalnim vlastima zbog nekoliko kaznenih djela. Međutim, policija ga je isključila kao mogućeg osumnjičenika, jer ga niti jedan drugi svjedok nije identificirao usprkos njegovog vrlo uočljivog ožiljka. Također, na temelju informacija dostupnih vlastima, S. nije pripadao nikakvoj skupini *skinheads*. Ništa u policijskom spisu ne ukazuje da je S. bio pozvan na ispitivanje u odnosu na taj izgređ.
28. U međuvremenu je 24. svibnja 2000. godine odvjetnica podnositelja zahtjeva ponovno pisala državnom odvjetništvu naznačivši da je 14. svibnja 2000. godine HRT emitirala prilog u kojem je obavljen razgovor s mladim pripadnikom *skinheads*, koji je objasnio svoje razloge za napade na romsko stanovništvo u Zagrebu. Tvrdila je da je pojedinac s kojim je obavljen razgovor neizravno spomenuo izgređ 29. travnja 1999. godine u kojemu je sudjelovao podnositelj zahtjeva.
29. Državno odvjetništvo je zatražilo od urednika HRT-a da im da potrebne informacije kako bi mogli utvrditi identitet osobe s kojom je obavljen razgovor.
30. Dana 18. travnja 2001. godine policija je obavila razgovor s novinarom koji je obavio razgovor. Novinar je izjavio da je pripadnik *skinheads* s kojim je obavljen razgovor općenito govorio o svojoj mržnji prema romskom stanovništvu, ali da nije konkretno govorio o izgredu o kojemu je riječ. Živio je u istom dijelu grada u kojemu se dogodio napad i opisao je kako ga smeta kad Romi dolaze u njegovo susjedstvo skupljati stari metal. Međutim, novinar nije želio otkriti ime osobe s kojom je obavio razgovor, pozivajući se na svoje pravo štititi izvor svojih informacija.
31. U međuvremenu je 14. veljače 2001. godine odvjetnica podnositelja zahtjeva ponovno prigovorila državnom odvjetništvu i Ministarstvu unutarnjih poslova zbog loše kvalitete i neprihvatljivog trajanja istrage. Zatražila je ažurne podatke i prigovorila kako izgleda da nema stvarnih napora od strane mjerodavnih vlasti da se utvrdi identitet i uhite počinitelji. Isto je tako informirala vlasti kaznenog progona o nekim novim činjenicama, i to da su osobe koje su napale podnositelja zahtjeva pripadale skupini *skinheads*, čiji su pripadnici bili odgovorni za nekoliko napada na romsko stanovništvo u Zagrebu. Ona je nadalje opisala nekoliko nedavnih napada na romsko

- stanovništvo od strane *skinheads* i dala popis imena i adrese i žrtava i svjedoka takvih napada.
32. Dana 22. svibnja 2001. godine Ministarstvo unutarnjih poslova obavijestilo je odvjetnicu podnositelja zahtjeva da je policija poduzela odgovarajuće korake po primitku svih informacija koje su zaprimili od nje.
 33. Dana 6. travnja 2001. godine podnositelj zahtjeva je podnio ustavnu tužbu Ustavnom sudu tražeći da naloži državnom odvjetništvu da poduzme sve potrebne korake kako bi dovršili istragu što je prije moguće, najkasnije u roku od šest mjeseci.
 34. Dana 12. studenog 2002. godine Ustavni sud je obavijestio odvjetnicu podnositelja zahtjeva da nije nadležan odlučivati u predmetima šutnje organa kaznenog progona tijekom predistražne faze i nije donio nikakvu formalnu odluku o ustavnoj tužbi.
 35. Postupak je još uvijek u tijeku u predistražnoj fazi.

II. MJERODAVNO DOMAĆE PRAVO I PRAKSA

36. Članak 1. stavak 2. Zakona o medijima (*Narodne novine*, br. 59/2004 od 10. svibnja 2004.) propisuje da će se njegove odredbe primjenjivati i tumačiti u skladu s Konvencijom.
Mjerodavni dio članka 30. Zakona o medijima (koji je postojao u hrvatskom pravnom sustavu kao bivši članak 28., stavak 6. Zakona o medijima iz 2003. godine (*Narodne novine*, br. 163/2003 od 16. listopada 2003.) glasi kako slijedi:

„1) Novinar nije dužan dati podatke o izvoru objavljene informacije ili informacije koju namjerava objaviti....

(4) Državno odvjetništvo može, kada je to ograničenje nužno radi interesa nacionalne sigurnosti, teritorijalne cjelovitosti i zaštite zdravlja, podnijeti nadležnom sudu zahtjev da naloži novinaru da iznese podatke o izvoru objavljene informacije ili informacije koju namjerava objaviti....

(6) Sud može naložiti novinaru da iznese podatke o izvoru objavljene informacije ili informacije koju namjerava objaviti, ako je to nužno radi zaštite javnog interesa, a radi se o naročito značajnim i ozbiljnim okolnostima i neprijeporno je utvrđeno:

– da ne postoji razumna alternativna mjera otkrivanju podataka o izvoru informacije ili da je tijelo iz stavka 4. ovoga članka koje traži objavu podataka o izvoru informacije tu mjeru već iskoristilo i

– da na zakonu osnovani interes javnosti za otkrivanje podataka o izvoru informacije jasno prevladava nad interesom zaštite izvora informacije.“

PRAVO

I. NAVODNA POVREDA ČLANAKA 3., 8. i 13. KONVENCIJE

37. Podnositelj zahtjeva je tvrdio da je istraga koju su provele hrvatske vlasti nakon napada na njega bila nerazumno odgađana i nedjelotvorna, te da predstavlja povredu članka 3., 8. i 13. Konvencije, koji glase kako slijedi:

Članak 3.

„Nitko se ne smije podvrgnuti mučenju ni nečovječnom ili ponižavajućem postupanju ili kazni.“

Članak 8.

„Svatko ima pravo na poštovanje svoga privatnog...života....

Članak 13.

„Svatko čija su prava i slobode koje su priznate u ovoj Konvenciji povrijeđene ima pravo na djelotvorna pravna sredstva pred domaćim državnim tijelom čak i u slučaju kad su povredu počinile osobe koje su djelovale u službenom svojstvu.

A. Tvrđnje stranaka*1. Podnositelj zahtjeva*

38. Podnositelj zahtjeva je tvrdio da kaznena istraga u njegovom predmetu sad već traje sedam i pol godina tijekom kojih policija nije pravilno istražila napad. Naglasio je da je njegova odvjetnica poticala ne samo policiju, nego i državno odvjetništvo i Ministarstvo unutarnjih poslova, da ubrzaju istragu i uhite napadače. Štoviše, podnositelj zahtjeva smatra da je objašnjenje Vlade o produljenom karakteru istrage kontradiktorno i nezadovoljavajuće. Posebice, policija je prvo izjavila da je on dao podroban opis napadača, no kasnije su tvrdili suprotno.
39. Podnositelj nadalje tvrdi da nije bio obaviješten o nekoliko propusta koje je učinila policija, posebice, o razlozima zašto policija nikada nije nastavila istragu u odnosu na osobu koju je identificirao O.D., kao jednog od mogućih napadača. Iz podnesenih dokumenata se čini da je identificirani pojedinac, znan kao S., bio evidentiran u kaznenu evidenciju, a nije ga se čak niti ispitalo glede napada na podnositelja zahtjeva.
40. Štoviše, podnositelj zahtjeva također ističe da policija nikada nije poduzela bilo kakvu radnju osim što je obavila razgovor s podnositeljem zahtjeva i nekoliko očevidaca koje je predložila njegova odvjetnica, iako hrvatsko pravo propisuje mnogo drugih standardnih policijskih metoda, kao što je obavljanje razgovora s osobama za koje se zna da pripadaju skupinama *skinheads*, a koji su mogući osumnjičeni u drugim sličnim izgređima, testiranje poligrafom, mjere s prikrivenim istražiteljima, itd.
41. Policija nadalje nije od nadležnog suda zatražila da naloži novinaru koji je obavio razgovor s pripadnikom *skinheads* emitiran na nacionalnoj televiziji 14. svibnja 2001. godine, da otkrije svoj izvor informacija, iako nisu imali nikakve druge tragove u ovome predmetu. S tim u vezi, podnositelj zahtjeva je primijetio da je takva mogućnost na raspolaganju od kada je stupio na snagu Zakon o medijima, ali da je domaće vlasti bez obzira na to nisu nikada iskoristile. Štoviše, takav nalog ne bi bio suprotan slobodi izražavanja zajamčenoj Konvencijom, budući da u ovome predmetu opći interes sprečavanja zločina protiv etničkih manjina ima prednost pred zaštitom izvora informacije.
42. Iz tih razloga istraga nije zadovoljila standarde navedene u sudskoj praksi Suda u odnosu na članak 3., uzet zasebno i zajedno s člankom 13. Konvencije. Podredno, ako Sud zaključi da u ovom predmetu nije dosegnuta najniža razina okrutnosti, podnositelj zahtjeva tvrdi da je na temelju članka 8. napad koji je pretrpio i nepostojanje djelotvorne istrage toga napada predstavljao neopravdano miješanje u njegov privatni život.

2. Vlada

43. Vlada je osporila tvrdnje podnositelja zahtjeva. Tvrdili su na početku da zlostavljanje kojemu je podnositelj zahtjeva bio izložen nije doseglo razinu okrutnosti koja bi opravdala primjenu članka 3. Konvencije. Izgred su uzrokovali nepoznati pojedinci, a ne predstavnici vlasti i Vlada nije mogla ocijeniti do koje su mjere duševne patnje podnositelja zahtjeva nakon izgreda bile uzrokovane samim napadom, ili su postojale i prije.
44. Glede istrage nakon izgreda, Vlada je prvo tvrdila da u slučaju kad su zlostavljanje uzrokovale treće osobe, pozitivna obveza Vlade ide samo tako daleko da se od države očekuje da spriječi one radnje kojih su njena tijela svjesna ili bi trebala biti svjesna.
45. Nadalje, Vlada je istaknula da je policija uredovala odmah nakon što je bila obaviještena o napadu. Istraga koja je uslijedila bila je međutim značajno otežana od samo početka jer niti podnositelj zahtjeva niti osobe koje su svjedočile napadu nisu mogle dati dovoljno podroban opis napadača. Štoviše, podnositelj zahtjeva je priznao da ne bi mogao prepoznati napadače čak i da ih ponovno vidi. Policija je tijekom istrage obavila razgovor sa svim mogućim svjedocima izgreda, uključujući osobe koje živa u tom području i konobaricu koja radi u obližnjem kafiću. Sve su radnje bile poduzete u najkraćem mogućem roku.
46. Istina je da je svjedok O.D. identificirao određenog S. kao jednoga od napadača. Međutim, niti jedan drugi svjedok nije potvrdio ovu tvrdnju – usprkos velikom vidljivom ožiljku na licu i činjenici da je bio dobro poznat policiji, iako ne i kao pripadnih skupine *skinheads* – policija ga je isključila s popisa mogućih osumnjičenika.
47. Glede novinara s kojim je obavljen razgovor, Vlada je ustvrdila da je on imao pravo ne otkriti izvor informacije i da mu se po pravu koje je bilo na snazi u vrijeme razgovora, nije moglo naložiti da to učini.
48. Zaključno, Vlada je smatrala da istraga u odnosu ovoga izgreda nije predstavljala povredu članka 3. ili članka 13. Konvencije. Glede prigovora podnositelja zahtjeva na temelju članka 8. Konvencije, Vlada je tvrdila da ne postoji trenutna ili izravna veza između mjera za koje se traži da budu poduzete i njegovoga privatnoga života.

B. Ocjena Suda

49. S obzirom na prirodu i sadržaj prigovora podnositelja zahtjeva u ovome predmetu, Sud nalazi da ga prvo treba ispitati na temelju članka 3. Konvencije.
50. Sud na početku podsjeća kako pretrpljeno zlostavljanje mora doseći najnižu razinu okrutnosti da bi potpalo u doseg članka 3. Ocjena ove najniže razine je relativna: ona ovisi o svim okolnostima predmeta, kao što su narav i kontekst postupanja prema žrtvi te njegovo trajanje, psihički i mentalni učinci i, u nekim slučajevima, spol, dob te zdravstveno stanje žrtve (vidi predmet *Price v. the United Kingdom*, br. 33394/96, stavak 24., ECHR 2001-VII).
51. U ovome predmetu Sud smatra da je povreda koju je pretrpio podnositelj zahtjeva, uključujući nekoliko slomljenih rebara i naknadnu hospitalizaciju, bila dovoljno ozbiljna da predstavlja zlostavljanje u smislu članka 3. Konvencije.
52. Sud ponavlja kako obveza Visokih ugovornih stranaka iz članka 1. Konvencije da svakome na području svoje nadležnosti osiguraju prava i slobode definirane Konvencijom, zajedno s člankom 3., traži od država poduzimanje mjera predviđenih kako bi se pobrinule da pojedinci u okviru njihove nadležnosti ne budu podvrgnuti zlostavljanju, uključujući zlostavljanje koje vrše privatni pojedinci (vidi presudu u predmetu *A. v. the United Kingdom*, od 23. rujna 1998., *Reports of Judgments and*

- Decisions* 1998-VI, str. 2699, stavak 22.; *Z and Others v. the United Kingdom* [GC], br. 29392/95, stavci 73.-75., ECHR 2001-V; i *E. and Others v. the United Kingdom*, br. 33218/96, 26. studeni 2002.).
53. Članak 3. Konvencije može također dovesti do pozitivne obveze provođenja službene istrage (vidi presudu u predmetu *Assenov and Others v. Bulgaria*, od 28. listopada 1998., *Reports* 1998-VIII, str. 3290, stavak 102.). Takva pozitivna obveza ne može se u načelu smatrati ograničenom samo na slučajeve zlostavljanja od strane agenata države (vidi predmet *M.C. v. Bulgaria*, br. 39272/98, stavak 151., ECHR 2003-XII).
 54. Na kraju, Sud podsjeća da se opseg naprijed navedene obveze koji ima država odnosi na načine njenog ostvarivanja, a ne na rezultat; vlasti su morale poduzeti sve razumne korake koji su im bili na raspolaganju kako bi osigurale dokaze koji se odnose na izgred (vidi, *mutatis mutandis*, predmet *Menson v. the United Kingdom* (dec.), br. 47916/99, ECHR 2003-V). U ovome se kontekstu podrazumijeva zahtjev promptnosti i razumne ekspeditivnosti istrage (vidi *mutatis mutandis*, presudu u predmetu *Yaşa v. Turkey*, od 2. rujna 1998., *Reports of Judgments and Decisions* 1998-VI, str. 2439, stavci 102.-104.).
 55. Okrećući se ovome predmetu, sve od kada se dogodio događaj kojemu se prigovara, policija nije prijavila nikoga i kazneni je postupak sada već gotovo sedam godina u predistražnoj fazi.
 56. Vlada je u ovoj stvari dostavila cijeli policijski spis, koji sadrži razgovore obavljene s podnositeljem zahtjeva i nekoliko očevidaca, za koje policija tvrdi da nisu doveli ni do kakvih tragova. Ipak, predmnijevano na temelju opisa napadača, policija je zaključila da su napad počinili pripadnici skupne *skinheads*, za koje se zna da su sudjelovali u sličnim izgrediva u prošlosti. Čini se da policija nikada nije privela na ispitivanje niti jednu osobu koja je pripadala ovoj skupini ili slijedila tu informaciju na bilo koji drugi način. Štoviše, oni su s popisa mogućih osumnjičenika isključili osobu S. koju je identificirao jedan svjedok bez da su ga ispitali o napadu.
 57. Policija je također obavila razgovor s novinarom koji je razgovarao s jednim od pripadnika *skinheads* koji je neizravno spomenuo napad na podnositelja zahtjeva. Međutim, nisu zatražili od nadležnog suda da naloži novinaru da otkrije izvor informacije, u skladu s odredbama domaćega prava. Mjerodavno se pravo promijenilo tako da je ta mogućnosti postojala već 2003. godine, no Vlada nije objasnila zašto policija ovo nije iskoristila, kad se čini da u ovome predmetu nije bilo drugih daljnjih tragova. Sud smatra da takvo djelovanje policije i državnog odvjetništva ne bi bilo *a priori* nespojivo sa slobodom medija zajamčenom na temelju članka 10. Konvencije, budući da bi, u svakome slučaju, nadležni sud odvagao sve uključene interese i odlučio je li ili nije potrebno u konkretnim okolnostima predmeta otkriti identitet osobe s kojom je obavljen razgovor.
 58. Na posljetku, Sud ističe da policija nije pribjegla niti jednog drugoj istražnoj mjeri koju dopušta domaće pravo, osim obavljanja razgovora sa svjedocima koje je predložila odvjetnica podnositelja zahtjeva. S tim u svezi, Sud ne može ne primijetiti da se posljednja aktivnost policije dogodila 2001. godine.
 59. Razmotrivši sav materijal koji posjeduje i tvrdnje stranaka, Sud smatra da propust državnih vlasti da kroz produljeno vremensko razdoblje promptno nastave postupati u ovome predmetu ili pribave opipljive dokaze radi identificiranja i uhićenja napadača ukazuje da istraga nije zadovoljila zahtjeve iz članka 3. Konvencije.
 60. Stoga Sud nalazi da je došlo do povrede članka 3. Konvencije.
 61. S obzirom na gornji zaključak, a u okolnostima ovoga predmeta, Sud nalazi da se ne postavlja posebno pitanje na temelju članka 8. i 13. Konvencije.

II. NAVODNA POVREDA ČLANKA 14. ZAJEDNO S ČLANKOM 3. KONVENCIJE

62. Podnositelj zahtjeva je prigovorio da i njegovo zlostavljanje i naknadni postupak koji su provele vlasti pokazuju da je protiv njega izvršena diskriminacija na temelju njegovoga etničkoga porijekla. Pozvao se na članak 14. Konvencije koji glasi kako slijedi:

„Uživanje prava i sloboda koje su priznate u ovoj Konvenciji osigurat će se bez diskriminacije na bilo kojoj osnovi, kao što je spol, rasa, boja kože, jezik, vjeroispovijed, političko ili drugo mišljenje, nacionalno ili društveno podrijetlo, pripadnost nacionalnoj manjini, imovina, rođenje ili druga okolnost.“

A. Tvrdnje stranaka

63. Podnositelj zahtjeva tvrdi da je napad na njega i pasivno ponašanje vlasti proizašlo iz činjenice da je on romskoga porijekla. Pozvao se na predmet *Nachova* (vidi predmet *Nachova and Others v. Bulgaria* [GC], br. 43577/98 i 43579/98, ECHR 2005-...) i na pretpostavku da pritužbi protiv rasističkog nasilja treba pridati najveći stupanj prvenstva, jer je ono osobito destruktivno u odnosu na temeljna prava. U tom je pogledu podnositelj zahtjeva istaknuo širu situaciju romskog stanovništva u Hrvatskoj kao i nedavno objavljeno izvješće Europske komisije protiv rasizma i nesnošljivosti (Treće izvješće o Hrvatskoj, CRI (2005) 24, 14. lipnja 2005.).
64. Vlada smatra da je prigovor podnositelja zahtjeva na temelju članka 14. u cijelosti neosnovan. Tvrdili su da ništa u ponašanju domaćih vlasti ne ukazuje na razliku u postupanju prema podnositelju zahtjeva na temelju njegovoga romskoga porijekla ili na tendenciju da se prikrije događaj ili ohrabri napad na njegovu štetu. Činjenica da još nisu otkriveni počinitelji nije u nikakvoj vezi s etničkim porijeklom podnositelja zahtjeva, ali je bila rezultat objektivnih problema koje su vlasti kaznenog progona imale tijekom postupka.
65. S tim u vezi Vlada je nabrojala nekoliko predmeta u kojima je policija uspješno identificirala i kazneno gonila osobe koje su počinile kaznena djela protiv pojedinaca romskoga porijekla. Tvrdili su da u Hrvatskoj ne postoji sustavni problem s kojim bi bilo suočeno romsko stanovništvo u Hrvatskoj, osim njihovih problema integracije u društvo, koji su uobičajeni i u drugim državama potpisnicama Konvencije.

B. Ocjena Suda

66. Sud podsjeća da kad istražuju izgrede nasilja, državne vlasti imaju dodatnu dužnost poduzeti razumne korake kako bi raskrinkale svaki rasistički motiv i utvrdile jesu li u tim događajima mogle ulogu odigrati etnička mržnja ili predrasude. Točno je da će u praksi često biti izuzetno teško dokazati rasnu motivaciju. Obveza tužene države da istraži moguće rasističke konotacije nekog čina nasilja znači da ona treba upotrijebiti najbolje, a ne apsolutne napore; vlasti moraju učiniti ono što je razumno u okolnostima slučaja (vidi predmet *Nachova and Others v. Bulgaria* [GC], br. 43577/98 i 43579/98, stavak 160., ECHR 2005-...).
67. Sud smatra da je navedeno nužno točno i u predmetima kad su postupanje prema žrtvi protivno članku 3. Konvencije izvršili privatni pojedinci. Postupati prema rasno

motiviranom nasilju i brutalnosti jednako kao u predmetima koji nemaju rasne konotacije, značilo bi ne vidjeti specifičnu narav tih djela koja su osobito destruktivna u odnosu na temeljna prava. Ako se ne napravi razlika u načinu na koji se postupa sa situacijama koje su bitno različite to može dovesti do neopravdanog postupanja prema žrtvi koje je nepomirljivo s člankom 14. Konvencije (vidi naprijed citirani predmet *Nachova and others v. Bulgaria*, s daljnim referencama).

68. U ovome se predmetu sumnja da su napadači na podnositelja zahtjeva pripadali skupini *skinheads*, koju po njenoj prirodi vodi ekstremistička i rasistička ideologija. I policija i Vlada priznaju tu činjenicu.
69. Sud smatra neprihvatljivim da je policija, svjesna da je događaj o kojemu je riječ najvjerojatnije motiviran etničkom mržnjom, dozvolila da istraga traje više od sedam godina bez poduzimanja bilo kakvih ozbiljnih koraka radi identificiranja ili kaznenog progona počinitelja (vidi stavke 58. do 60. ove presude).
70. Stoga Sud smatra da je došlo do povrede članka 14, zajedno s postupovnim vidom članka 3. Konvencije.

III. PRIMJENA ČLANKA 41. KONVENCIJE

71. Članak 41. Konvencije propisuje:

"Ako Sud utvrdi da je došlo do povrede Konvencije i dodatnih protokola, a unutarnje pravo zainteresirane visoke ugovorne stranke omogućava samo djelomičnu odštetu, Sud će, prema potrebi, dodijeliti pravednu naknadu povrijeđenoj stranci."

A. Šteta

72. Podnositelj zahtjeva potražuje 50.000 eura (EUR) na ime naknade nematerijalne štete s osnova boli, frustracije i poniženja pretrpljenog kao rezultat napada i kasnije manjkave istrage.
73. Vlada taj zahtjev smatra nepotkrijepljenim i prekomjernim.
74. S obzirom na sve okolnosti ovoga predmeta, Sud smatra da je podnositelj zahtjeva pretrpio neku nematerijalnu štetu koja ne može biti naknađena samo utvrđenjem povrede. Procjenjujući na pravičnoj osnovi, Sud podnositelju zahtjeva dosuđuje 8.000 EUR s toga naslova, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

B. Troškovi i izdaci

75. Podnositelj zahtjeva potražuje 790 USD na ime troškova koje je imao ERRC u domaćem postupku i 8,344 USD za troškove nastale u postupku pred Sudom (111 sati rada po cijeni od 75 USD na sat). Uz to, podnositelj zahtjeva potražuje ukupno 6.600 EUR (110 sati po cijeni od 60 EUR na sat) na ime troškova koje je imao odvjetnik za pripremu ustavne tužbe na domaćoj razini kao i za troškove nastale u postupku pred Sudom.
76. Vlada je osporila te zahtjeve kao prekomjerne.
77. Prema ustaljenoj praksi Suda, troškovi i izdaci neće biti dosuđeni na temelju članka 41. ako se ne utvrdi da su bili stvarno i nužno pretrpljeni i također i razumni s obzirom na količinu. Nadalje, troškovi pravnog zastupanja mogu biti nadoknađeni samo ako se odnose na utvrđenu povredu (vidi predmet *Beyeler v. Italy* (pravična naknada) [GC], br. 33202/96, § 27, 28. svibanj 2002.). Uzevši u obzir sve materijale koje ima, Sud

dosuđuje 6.000 EUR s toga naslova, uz sve poreze koji bi mogli biti zaračunati na taj iznos.

C. Zatezna kamata

78. Sud smatra primjerenim da se zatezna kamata temelji na najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke uvećanoj za tri postotna boda.

IZ TIH RAZLOGA, SUD JEDNOGLASNO

1. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 3. Konvencije;
2. *presuđuje* da se ne postavlja nikakvo odvojeno pitanje na temelju članka 8. ili članka 13. Konvencije;
3. *presuđuje* da je došlo do povrede članka 14. zajedno s člankom 3. Konvencije;
4. *presuđuje*
 - (a) da tužena država podnositelju zahtjeva treba, u roku od tri mjeseca od dana kad presuda postane konačnom u skladu s člankom 44. stavkom 2. Konvencije, isplatiti slijedeći iznos koji treba pretvoriti u hrvatske kune prema tečaju važećem na dan namirenja
 - (i) 8.000 EUR (osam tisuća eura) na ime nematerijalne štete; i
 - (ii) 6.000 EUR (šest tisuća eura) na ime troškova i izdataka;
 - (iii) svaki porez koji bi mogao biti zaračunat na taj iznos;
 - (b) da se od proteka naprijed navedena tri mjeseca do namirenja na naprijed navedeni iznos plaća obična kamata prema stopi koja je jednaka najnižoj kreditnoj stopi Europske središnje banke tijekom razdoblja neplaćanja, uvećana za tri postotna boda;
5. *odbija* ostatak zahtjeva podnositelja zahtjeva za pravednu naknadu.

Sastavljeno na engleskome jeziku i otpravljeno u pisanom obliku dana 31. svibnja 2007. godine u skladu s pravilom 77. stavcima 2. i 3. Poslovnika Suda.

Søren NIELSEN
tajnik Odjela

Christos ROZAKIS
Predsjednik